

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W LUBINIE
z dnia .....**

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1372 z późn. zm), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1119) oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050) **uchwała się co następuje :**

§ 1

Przyjmuje się „Gminny program profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Lubina na rok 2022” w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lubina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Bogusława Potocka

Uzasadnienie

Do zadań własnych gminy należy m. in. prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu (art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi), jak również przeciwdziałanie narkomanii (art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii).

Opracowany i przedłożony - gminny program profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Lubina na rok 2022 stanowi podstawę do realizacji tych zadań gminy i zawiera szczegółową diagnozę problemów, cele i zadania – spójne z Narodowym Programem Zdrowia oraz zamierzone korzyści płynące z ich realizacji, a także zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

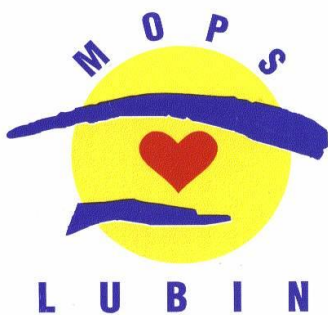
Załącznik
do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Lubinie
z dnia .....

Gminny Program
Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla miasta Lubina
na rok 2022

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
I. Diagnoza problemu uzależnień – wybrane elementy	4
II. Cele Programu	8
III. Zadania służące realizacji celów Programu	9
IV. Zakładane korzyści i efekty Programu	12
V. Wskaźniki	13
VI. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu	15
VII. Adresaci Programu	15
VIII. Finansowanie Programu	16
IX. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	16
X. Monitoring i ewaluacja	16

Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych. W jej wstępie wskazano, że życie obywateli w trzeźwości stanowi niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra narodu. Podobnie, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, wyznacza obowiązki gminy w tym zakresie.

Zadania wynikające z ww. ustaw, dla miasta Lubina realizowane są w oparciu o Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem. Dokument ten określa lokalną politykę w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji indywidualnych i społecznych szkód wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. W związku z nadal trwającą pandemią koronawirusa i koniecznością zachowania dystansu społecznego oraz dodatkowych środków ostrożności, organizacja pracy instytucji i placówek wspierających osoby uzależnione i ich rodziny, może ulegać okresowym zmianom. Niniejszy Program, pomimo stanu epidemii, zapewnia mieszkańcom Lubina dostęp do pomocy i wsparcia.

Cele Programu będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006r. oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami. Podstawę niniejszego dokumentu stanowią następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 3) ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym,
- 4) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 5) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025,
- 6) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubina.

I. Diagnoza problemu uzależnień – wybrane elementy

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących szkodliwie – na ok. 2,5 mln¹.

Alkohol jest najbardziej szkodliwym środkiem psychoaktywnym spośród wszystkich dostępnych narkotyków. Potwierdzają to zarówno badania polskie, jak i europejskie. To, że alkohol jest legalnym, kulturowo akceptowanym narkotykiem, usypia czujność osób pijących i ich bliskich, którzy często bagatelizują ryzyko zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu. Coraz większa dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych w naszym kraju wpływa na wzrost wykroczeń i przestępstw popełnianych pod jego wpływem. Do najczęstszych zaliczamy nielegalny import, produkcję, reklamę i sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym. Poważnym problemem jest nietrzeźwość kierowców i powodowane przez nich wypadki drogowe, często ze skutkiem śmiertelnym. Zjawisko to jest tym bardziej niebezpieczne, ponieważ obok alkoholu w ruchu drogowym dominuje marihuana, druga najczęściej występująca substancja psychoaktywna. Jej popularność jest największa wśród młodych kierowców. Z danych Komendy Powiatowej Policji w Lubinie wynika, że w 2020r. zatrzymano na terenie powiatu lubińskiego 151 kierujących w stanie nietrzeźwości oraz 51 kierowców w stanie po użyciu alkoholu (łącznie 202 osoby).

Kolejny obszar szkód będący efektem nadużywania alkoholu to przestępstwa z obszaru przemocy domowej. Zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy a stosowaniem przez niego agresywnych zachowań podkreślają członkowie rodzin, w których dochodzi do przemocy. W 2019r. policjanci podjęli ponad 74 tys. interwencji (z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty”) w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie. Prawie 57% osób stosujących przemoc w rodzinie w czasie interwencji było pod wpływem alkoholu. Członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w ponad 2,8 tys. przypadków podejrzenia przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym uruchomili procedurę „Niebieskie Karty”².

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu i chorobą alkoholową ma nie tylko ten, kto pije, ale również osoby pozostające w bliskich, emocjonalnych relacjach z alkoholikiem. Swym zasięgiem obejmują cały system rodzinny w tym osoby, które nie spożywają napojów alkoholowych. Szczególnie destrukcyjnie wpływają na dzieci. Na podstawie badań naukowych określono, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma

---

¹ Mosakiewicz J., Kiejna A., Wojtyniak B. (red.). Kondycja psychiczna mieszkańców Polski. Raport z badań pn. Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej-EZOP Polska. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2012

² Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 r., PARPA, Warszawa 2020

rodziców z problemami wynikającymi z picia (ok. 13% tej grupy wiekowej)³. Człowiek pijący ryzykownie, szkodliwie lub uzależniony od alkoholu dostarcza swoim bliskim szkód emocjonalnych, zdrowotnych i finansowych co sprawia, że wszyscy borykają się z szeroko rozumianym „problemem alkoholowym w rodzinie”. Nieleczony alkoholizm wzmacnia rozwój syndromu współuzależnienia oraz syndromu DDA (Dorośle Dzieci Alkoholika), a tym samym staje się problemem pokoleniowym i społecznym.

Z danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie wynika, że w 2020 r. Komisja prowadziła postępowania wobec 204 osób, w tym 79 postępowań zostało wszczętych jako nowe. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił świadczeń z powodu alkoholizmu lub narkomanii 146 rodzinom, natomiast z powodu przemocy w rodzinie – 21. W 391 rodzinach prowadzono procedurę Niebieskie Karty. W zajęciach grup edukacyjno-terapeutycznych dla osób uzależnionych, prowadzonych w tut. Ośrodku uczestniczyły w ciągu całego roku 44 osoby, 17 – w grupie dla osób współuzależnionych oraz 7 – w grupie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (mniejsza niż w poprzednich latach liczba uczestników grup wynika z obostrzeń epidemicznych).

W 2020 i 2021 roku, dla potrzeb opracowania gminnej strategii, przeprowadzono wśród mieszkańców Lubina badania ankietowe dot. problemów społecznych na terenie miasta. Jako najistotniejszy i najbardziej uciążliwy problem, lubinianie postrzegają uzależnienia – 66% ankietowanych, a drugi w hierarchii ważności – przemoc w rodzinie (34% badanych). Mieszkańcy uważają, że pomoc psychologiczno-terapeutyczna oraz profilaktyka dzieci, młodzieży i szersza oferta zagospodarowania czasu wolnego, to działania jakie powinny być w pierwszej kolejności podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

Niepokojący jest fakt, że dzieci i młodzież mają częste i systematyczne kontakty z alkoholem. Wpisany jest on w świadomość młodych ludzi, jest ogólnie dostępny, bardzo popularny i często jest wstępem do nadużywania innych narkotyków. Wyniki najnowszych ogólnopolskich badań, zrealizowanych w 2019r. przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują, iż chociaż raz w ciągu życia, alkohol piło 84% uczniów w wieku 15-16 lat i 96% uczniów w wieku 17-18 lat. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, piło 47% 15-16 - latków i 76% 17-18 - latków. Porównanie wyników badania z 2019r. z wynikami z wcześniejszych lat, wskazuje na trend spadkowy

---

³ Sierosławski J., Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2015 r. w szkołach (ESPAD), Warszawa 2015 r.

rozpowszechniania picia w młodszej grupie badanych, zapoczątkowany w 2007r. Wcześniej obserwowano tendencję wzrostową⁴.

Z informacji KBPN wynika, że przeprowadzone w ostatnich latach badania w Polsce odnotowują wzrost konsumpcji marihuany i haszyszu (przetworów konopi indyjskich), zarówno wśród młodzieży, jak i w populacji generalnej. Prowadzony przez Krajowe Biuro monitoring liczby osób zgłaszających się do leczenia z powodu uzależnienia od narkotyków potwierdza, że większość z nich prezentuje problemowe zażywanie marihuany. Dotyczy ono przede wszystkim ludzi młodych pomiędzy 15 a 34 rokiem życia, przy czym najwyższy wskaźnik używania jest zgłaszany w grupie wiekowej 15 – 24 lata. Kwestią niepokojącą jest również fakt zażywania nowych substancji psychoaktywnych (zwanych popularnie „dopalaczami”). W 2015r. odnotowano ponad 7 200 interwencji medycznych z powodu zatruc „dopalaczami”⁵.

Badania prowadzone w lubińskich szkołach w ramach Ogólnopolskiej Diagnozy Społecznej Uczniów 2018 potwierdziły, że znaczny odsetek dzieci i młodzieży w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem miał kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Wśród uczniów klas piątych i szóstych do zapalenia papierosa przyznało się 7,65% dzieci i taki sam odsetek do wypicia piwa, natomiast szampana – 14,75%. W grupie uczniów z siódmych i ósmych klas, do palenia papierosów przyznało się 22,33% dzieci, w tym 4,85% deklaruje codzienne palenie, do wypicia piwa – 24,27%, szampana – 31,07%, wina 18,45% i drinka 16,50%. Dopalaczy próbowało 2,91% uczniów, zaś na palenie marihuany wskazało 4,85% dzieci (VII i VIII klasa)⁶.

Szkody związane z nadużywaniem alkoholu

1. Szkody występujące u osób uzależnionych:

- uszkodzenie zdrowia fizycznego i psychicznego związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu i innych narkotyków,
- uszkodzenie rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej dzieci i młodzieży,
- samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu i innych narkotyków.

2. Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym:

- problemy dorosłych osób żyjących z alkoholikami,

---

⁴ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 r., op.cit.,

⁵ Malczewski A., Kidawa M. Dopalacze – kompendium wiedzy dla rodziców. Remedium Wydawnictwo Edukacyjne

⁶ Dyczewski B.A., Społeczna Diagnoza Uczniów 2018. Lustro-raport lokalny, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Lubin 2019

- problemy dzieci wychowywanych w domach, w których występuje problem alkoholowy, narkotykowy czy przemoc domowa,
  - problemy Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA).
3. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy:
- absencja i wypadki,
  - obniżenie jakości i wydajności pracy,
  - wzrost bezrobocia w związku z problematyką uzależnień.
4. Naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe:
- przestępczość osób nietrzeźwych, w tym prowadzenie pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości,
  - alkoholowe zaburzenia zachowania w miejscach publicznych.

Z danych Urzędu Miejskiego w Lubinie wynika, że w 2020r. w naszym mieście wydatkowano na napoje alkoholowe 93 638 811,65 zł, zaś szacunkowa średnia ilość czystego alkoholu etylowego spożytego w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi ok. 7,78 litra. W skali kraju natomiast spożycie czystego alkoholu na jednego obywatela wynosiło 9,6 litra. Dane PARPA pokazują, że w 2020r. udział napojów wysokoprocentowych w strukturze spożycia alkoholu w kraju wyniósł 38,5%; piwo stanowiło 53,5% ogólnego spożycia; a wino i miody pitne 8,0%⁷.

Reasumując, prowadzenie szerokich i skutecznych działań profilaktycznych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych w Lubinie jest konieczne. Większość szkód związanych z występowaniem problemów uzależnień to straty pokoleniowe i długofalowe, obejmujące obszary psychologiczne, zdrowotne, rodzinne i społeczne.

Biorąc pod uwagę zarówno rozmiar szkód będących efektem nadużywania napojów alkoholowych, jak i ilość spożywanego alkoholu, ważne jest systematyczne szkolenie kadry psychologicznej, socjoterapeutycznej, pedagogicznej i terapeutycznej dla jak najlepszej jakości prowadzonych działań specjalistycznych w naszym mieście. Aby Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lubinie był rzetelnie i skutecznie realizowany, a także przynosił spodziewane efekty, należy wspierać instytucje realizujące zadania wynikające z Programu poprzez dofinansowywanie ich profilaktycznej działalności, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działaniami profilaktycznymi należy objąć jak największą liczbę mieszkańców miasta

---

⁷ Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, www.parpa.pl

we wszystkich grupach wiekowych. Jednak szczególny nacisk trzeba położyć na prowadzenie szerokich oddziaływań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Ze względu na korzyści płynące z modelowania wzorców życiowych wolnych od używek, nie wolno w działaniach profilaktycznych pominąć dzieci w wieku przedszkolnym.

Zasoby gminy

Na terenie Gminy Miejskiej Lubin rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się następujące podmioty:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Sekcja Profilaktyki Uzależnień,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży sp. z o.o.,
- Centrum Psychiatrii i Psychologii „MariaMed”,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego CDT „Medicus”,
- Stowarzyszenia Abstynenckie: Klub Abstynenta „Arka”, Klub Abstynentów i ich Rodzin „Ariadna”, Klub Abstynenta „Płomień”,
- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna im. św. Joanny Beretty Molli,
- Centrum Formacji Rodziny przy Parafii pw. św. Jana Bosko.

II. Cele Programu

Cel główny:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (w tym napojów alkoholowych), uzależnieniami i przemocą w rodzinie – zgodnie z koncepcją Narodowego Programu Zdrowia.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie spożywania napojów alkoholowych i zażywania narkotyków przez młodzież.
2. Poszerzanie wiedzy i podnoszenie świadomości społeczeństwa nt. problemu uzależnień, picia szkodliwego, współuzależnienia, DDA i przemocy w rodzinie.
3. Wsparcie rodzin, w których występują problemy uzależnienia od alkoholu i innych narkotyków.
4. Pomoc i wsparcie dla rodzin z kręgu przemocy.
5. Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień

i przemocy.

6. Wsparcie placówek realizujących działania terapeutyczne oraz profilaktyczno – informacyjne w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.

III. Zadania służące realizacji celów Programu:

– zgodnie z koncepcją Narodowego Programu Zdrowia

Cel: Ograniczenie spożywania napojów alkoholowych i zażywania narkotyków przez młodzież.

1. Edukacja zdrowotna oraz promocja życia wolnego od używek, w szczególności poprzez:
  - 1) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w placówkach oświatowych i/lub dostarczanie pedagogom szkolnym materiałów do prowadzenia takich zajęć,
  - 2) zakup i dystrybucję do placówek oświatowych materiałów profilaktycznych,
  - 3) organizowanie spotkań promujących wolny od substancji psychoaktywnych styl życia (możliwe formy: stoisko profilaktyczne, spektakl, zajęcia profilaktyczno–sportowe, itp.),
  - 4) realizowanie działań edukacyjnych i informacyjnych (dopuszcza się formę pracy zdalnej w przypadku trwającego stanu epidemii),
  - 5) prowadzenie kampanii publicznych promujących zdrowy styl życia z wykorzystaniem lokalnych mediów,
  - 6) funkcjonowanie Telefonu Zaufania.
2. Profilaktyka uzależnień adresowana do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (dopuszcza się możliwość realizacji programów autorskich).
3. Działania kierowane do rodziców w zakresie rozwoju kompetencji wychowawczych oraz umiejętności kształtowania postaw prozdrowotnych u dzieci i młodzieży. Promowanie wartości rodziny.
4. Udzielanie specjalistycznej pomocy rodzicom, których dzieci upijają się (poradnictwo indywidualne, wsparcie psychologiczne).
5. Pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna adresowana do dzieci i młodzieży przeżywających trudności emocjonalne, poznawcze oraz wolicjonalne związane z nadużywaniem alkoholu i innymi uzależnieniami oraz ze skutkami nadużywania alkoholu w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel: Poszerzanie wiedzy i podnoszenie świadomości społeczeństwa nt. problemu uzależnień, picia szkodliwego, współuzależnienia, DDA i przemocy w rodzinie.

1. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych, placówek leczenia dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, pijących szkodliwie, dot. zjawiska przemocy w rodzinie oraz zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych, w szczególności poprzez:
  - 1) konsultacje indywidualne,
  - 2) informacje zamieszczane w gablotach i na stronie internetowej MOPS,
  - 3) dystrybucję materiałów dot. profilaktyki uzależnień i przemocy m.in. wśród mieszkańców oraz wśród profesjonalistów zajmujących się tymi problemami,
  - 4) prowadzenie innych działań edukacyjnych i informacyjnych (dopuszcza się formę pracy zdalnej w przypadku trwającego stanu epidemii),

Cel: Wsparcie rodzin, w których występują problemy uzależnienia od alkoholu i innych narkotyków.

1. Pomoc dla osób pijących szkodliwie, uzależnionych od alkoholu, używających innych środków odurzających oraz ich rodzin poprzez:
  - 1) konsultowanie i kierowanie osób uzależnionych do specjalistycznych placówek leczenia odwykowego o charakterze stacjonarnym lub ambulatoryjnym,
  - 2) zajęcia grupowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
  - 3) prowadzenie konsultacji indywidualnych, małżeńskich i rodzinnych z elementami terapii dla członków rodzin z problemem alkoholowym i uzależnieniami od innych środków psychoaktywnych, wsparcie DDA,
  - 4) prowadzenie psychologicznej terapii rodzinnej w celu odbudowy więzi między jej członkami,
  - 5) realizacja indywidualnych i grupowych sesji psychoterapeutycznych w celu poprawy efektów leczenia osób uzależnionych,
  - 6) pomoc prawna,
  - 7) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych (wsparcie merytoryczne, w miarę możliwości finansowych – pomoc w zatrudnianiu terapeutów, organizacji obozów terapeutycznych, wspólne przedsięwzięcia, itp.),
  - 8) przeciwdziałanie nietrzeźwości na drodze (np. poprzez akcje informacyjne),

- 9) edukacja na temat Spektrum Alkoholowych Uszkodzeń Płodu – FASD (m.in. dystrybucja ulotek, informacje na stronie internetowej),
  - 10) wsparcie rodzin, których członkowie trafiają do Izb Wytrzeźwień lub jednostek Policji celem wytrzeźwienia,
  - 11) udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym; pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym tych rodzin, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
  - 12) finansowanie i wspieranie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym szkolenie członków Komisji wraz z kosztami delegacji,
  - 13) organizowanie i finansowanie miejsca pracy pracownikom Sekcji Profilaktyki Uzależnień – realizującym Gminny Program, w tym m.in. koszt użytkowania pomieszczeń, doposażenie w niezbędny sprzęt i artykuły biurowe, a także literaturę fachową,
  - 14) zapewnienie całonocnego schronienia osobom tego pozbawionym, pozostającym w sytuacji kryzysowej.
2. Realizacja programu prac społecznie użytecznych, umożliwiająca udział w aktywizacji społecznej i zawodowej m.in. osobom uzależnionym (w tym od środków odurzających), współuzależnionym, pijącym szkodliwie, z kręgu przemocy w rodzinie.
  3. Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym m.in. poprzez działalność Punktu konsultacyjno–informacyjnego, Telefonu Zaufania oraz inne zajęcia profilaktyczne i rozwijające w placówkach oświatowych i Centrum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży sp. z o.o.

Cel: Pomoc i wsparcie dla rodzin z kręgu przemocy.

1. Upowszechnianie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym (m.in. poprzez ulotki, plakaty, profilaktyczne wydawnictwa).
2. Specjalistyczna pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (konsultacje indywidualne i/lub spotkania grupowe, wsparcie psychologiczne i prawne, współpraca z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym).
3. Działania edukacyjne adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie (posiedzenia grup roboczych, możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych,

poradnictwa psychologicznego).

4. Działania kierowane do rodziców w zakresie rozwoju kompetencji wychowawczych i społecznych.
5. Działania edukacyjne i informacyjne prowadzone w ramach kampanii społecznych i publicznych, wzmacniające skuteczność innych narzędzi lokalnej polityki wobec przemocy.
6. Prowadzenie Punktu konsultacyjno-informacyjnego dla dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą, w tym z rodzin z problemem alkoholowym.
7. Funkcjonowanie Telefonu Zaufania.

Cel: Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.

1. Edukacja kadr w obszarze problematyki uzależnień i przemocy oraz pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą (np. przedstawiciele pomocy społecznej, Policji, placówek oświatowych, ochrony zdrowia, sądu, itp.) – organizowanie i/lub finansowanie szkoleń, narad bądź spotkań wraz z kosztami delegacji.
2. Prowadzenie superwizji zespołu terapeutycznego.
3. Współpraca z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym i Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel: Wsparcie placówek realizujących działania terapeutyczne oraz profilaktyczno – informacyjne w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.

1. Dostosowanie miejsc pomocy do profilaktycznej, informacyjnej i terapeutycznej pracy zdalnej redukującej ryzyko sięgania po alkohol w związku z izolacją i/lub kwarantanną w rodzinie (w przypadku nadal trwającej pandemii).
2. Zapewnienie środków ochrony osobistej osobom, które w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizują zadania w formie bezpośrednich kontaktów z klientami i pacjentami, w celu bezpiecznego funkcjonowania (w przypadku nadal trwającej pandemii).

IV. Zakładane korzyści i efekty Programu

Założeniem Programu jest to, że jego realizacja przyniesie korzyści w sferze ekonomicznej, zdrowotnej i rodzinnej oraz poprawi w sposób znaczący jakość i bezpieczeństwo życia społeczeństwa. Wzrost świadomości i wiedzy na temat działania

a także skutków zażywania alkoholu i innych narkotyków oraz podjęcie kroków w kierunku terapii uzależnień, ma szansę przyczynić się do zmniejszenia wydatków na pomoc społeczną, opiekę zdrowotną, obniżyć ryzyko wypadków, zachorowań i śmiertelność. Tym samym może wpłynąć na poprawę efektywności i lepszej wydajności pracowników, zmniejszy wydatkowanie środków finansowych oraz szkody wywołane na skutek przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Nieocenioną korzyścią będzie zmniejszenie rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie, a tym samym zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska domowego.

Zamierzone efekty

1. Zwiększenie świadomości, wrażliwości społecznej i wiedzy na temat problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy wśród mieszkańców Lubina.
2. Wzrost świadomości wśród młodzieży nt. szkodliwości napojów alkoholowych i innych narkotyków oraz zdrowego stylu życia.
3. Zmniejszenie zagrożenia sięgania po substancje psychoaktywne wśród dzieci i młodzieży.
4. Zwiększenie samoświadomości wśród osób uzależnionych oraz poprawa jakości ich życia.
5. Zmniejszenie rozmiaru dysfunkcji rodzinnych spowodowanych problemami uzależnień.
6. Promowanie postaw społecznych, istotnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych w rodzinie.
7. Zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.
8. Wzrost kompetencji osób pracujących w obrębie problemu uzależnień i przemocy.

V. Wskaźniki

Lp.	Efekty	Wskaźniki
1.	Zwiększenie świadomości, wrażliwości społecznej i wiedzy na temat problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy wśród mieszkańców Lubina.	<ul style="list-style-type: none"> – zakup co najmniej jednego pakietu ulotek profilaktycznych, celem dystrybucji, – publikacja co najmniej 2 informacji na stronie internetowej MOPS, – umieszczanie informacji dot. rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w gablocie MOPS, – przeprowadzenie co najmniej 1 kampanii społecznej

		i publicznej z wykorzystaniem mediów lokalnych,
2.	Wzrost świadomości wśród młodzieży nt. szkodliwości napojów alkoholowych i innych narkotyków oraz zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> – przekazanie materiałów edukacyjnych do co najmniej 5 placówek oświatowych, – organizacja co najmniej 1 programu profilaktycznego w wybranych placówkach oświatowych, – realizacja co najmniej 1 programu profilaktycznego w podmiocie leczniczym, wykonującym zadania w zakresie terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży.
3.	Zmniejszenie zagrożenia sięgania po substancje psychoaktywne wśród dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z pedagogami szkolnymi, – współpraca z psychologami, terapeutami, psychoterapeutami i lekarzami funkcjonującymi w podmiocie leczniczym, realizującymi zadania w zakresie terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży, – organizacja i finansowanie co najmniej 1 programu profilaktycznego w wybranych placówkach oświatowych,
4.	Zwiększenie samoświadomości wśród osób uzależnionych oraz poprawa jakości ich życia.	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie co najmniej jednej grupy psychoedukacyjnej dla dorosłych osób uzależnionych,
5.	Zmniejszenie rozmiaru dysfunkcji rodzinnych spowodowanych problemami uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie co najmniej jednej grupy dla osób uzależnionych, – prowadzenie grupy dla osób współuzależnionych, – konsultacje indywidualne, rodzinne, małżeńskie, co najmniej 50 spotkań, – konsultacje prawne, co najmniej 20 dyżurów, – prowadzenie co najmniej jednego Punktu Intwerwencyjno – Informacyjnego,
6.	Promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z co najmniej jednym Klubem Abstynenta,
7.	Zapobieganie występowaniu	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie psychoedukacji i psychoterapii dla osób

	zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.	doświadczających przemocy w rodzinie (indywidualnej i/lub grupowej), – prowadzenie konsultacji wychowawczych, prawnych, psychologicznych, edukacja dla sprawców, – prowadzenie Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży,
8.	Wzrost kompetencji osób pracujących w obrębie problemu uzależnień i przemocy.	– organizacja co najmniej jednego szkolenia dla osób pracujących w obszarze uzależnień i przemocy. – prowadzenie 1 x w miesiącu superwizji zespołu terapeutycznego.

VI. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu

Program jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie we współpracy i współrealizacji z:

- 1) Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) placówkami systemu oświaty,
- 3) placówkami systemu ochrony zdrowia, w tym głównie:
  - a) Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży w Lubinie Sp.z o.o,
  - b) Centrum Diagnostyczno – Terapeutycznym „Medicus”,
  - c) Centrum Psychiatrii i Psychologii „MariaMed”,
- 4) organizacjami pozarządowymi, w tym m.in. stowarzyszeniami abstynenckimi, sportowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi,
- 5) Policją,
- 6) sądem,
- 7) miejskimi instytucjami kultury i kultury fizycznej.

VII. Adresaci Programu

Mieszkańcy miasta Lubina, a w szczególności dzieci i młodzież oraz osoby pijące ryzykownie i szkodliwie, używające innych substancji odurzających, uzależnione oraz będące członkami rodzin, w których występują problemy uzależnień oraz przemocy.

Zadania będą realizowane w ciągu całego roku kalendarzowego, stąd nie wyznacza się dokładnego harmonogramu.

VIII. Finansowanie Programu

Środki na realizację Programu będą pochodziły z budżetu samorządu gminnego – z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18, art. 18¹, określonych w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Mogą również pochodzić z wpływów w związku z dodatkową opłatą, wynikającą z art. 9² ust. 11 i 21 ustawy. W miarę możliwości, zadania mogą być finansowane z innych środków gminy, z dotacji celowych oraz funduszy unijnych.

IX. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie

1. Członkom Komisji za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:
  - dla Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego Komisji – 11%
  - dla pozostałych członków Komisji – 9%przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
2. Wynagrodzenie jest wypłacane do 10-tego każdego miesiąca na podstawie listy wypłat należności dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za poprzedni miesiąc, podpisanej przez Dyrektora lub Zastępcę Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie i Główną Księgową bądź zastępcę Głównej Księgowej.
3. Listę wypłat wynagrodzeń sporządza się na podstawie list obecności członków Komisji na posiedzeniach.

X. Monitoring i ewaluacja

Program będzie ewaluowany na bieżąco przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Raport z jego wykonania zostanie przekazany Dyrektorowi MOPS, a następnie Radzie Miejskiej.